

PAPER DETAILS

TITLE: AVUSTRALYA'DA SOSYAL HİZMETLERE İLİSKİN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİ

AUTHORS: Ömer Faruk CANTEKİN,Ayşe Nur PEKASIL

PAGES: 25-40

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/905234>

MAKALE / ARTICLE:

AVUSTRALYA'DA SOSYAL HİZMETLERE İLİŞKİN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER

SOCIAL WORK PROBLEMS AND SOLUTIONS IN AUSTRALIA

Ömer Faruk CANTEKİN* , Ayşe Nur PEKASIL **

ÖZET

Sosyal hizmet disiplini tarihsel bağlamda zamanının sosyal, politik ve ekonomik koşullarından etkilenmiştir. Bu koşullar zamanının sorun alanlarını belirlediği gibi sosyal hizmet mesleğinin tanımını, amaçlarını, önceliklerini, hedeflerini, karşılaşılan sorunlara ilişkin program ve uygulamaları da belirlemiştir. Bu çalışmanın odağını; Avustralya'da sosyal hizmet alanları açısından yaşanan güncel sorunların ve bu sorunları çözmeye yönelik sunulan program ve uygulamaların genel bir profilini çizmek oluşturmaktadır. Bu bağlamda, Avustralya'nın sosyodemografik yapısı güncel veriler ışında kısaca değerlendirilmiş sonrasında sosyal hizmet alanları açısından aile, yoksulluk, çocukluk ve gençlik, yaşlılık, suçluluk, engellilik, eğitim konuları yine güncel verilerle ele alınmıştır. Ayrıca bu sorunlarla baş etme noktasında sunulan temel programlar ve uygulamalar hakkında bilgiler verilmiştir. Çalışma Avustralya bağlamında yaşanan temel sorunlara ve sorunlara ilişkin üretilen sosyal hizmetlere işaret ederek ülkedeki sosyal hizmetin genel bir profilini çizmektedir. Böylece, çalışma kültürler arası benzeşen sorun alanlarının incelenmeye ve yaşanan sosyal sorunların çözümü için sunulan hizmetlere yönelik karşılaştırmalı analizler yapmaya imkân sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Avusturalya; Sosyal Hizmet Alanları; Toplumsal Problemler; Sosyal Programlar ve Pratikler

* Doktor Öğretim Üyesi, Gazi Üniversitesi, e-posta: cantekin@gazi.edu.tr , ORCID ID: 0000-0001-5096-3233

** Araştırma Görevlisi., Gazi Üniversitesi, e-posta: aysenurpekasil@gazi.edu.tr , ORCID ID: 0000-0003-1864-0359

ABSTRACT

Social work as a discipline has been influenced in the course of history by the social, political and economic conditions of the time. These conditions have determined not only the problem areas but also the definition, aims, priorities of social work and its programs and practices regarding the problems encountered. This study focuses on the current problems in terms of social work and solutions produced to these problems in Australia, and hence depicting a general picture. In this context, first, the sociodemographic structure of Australia is examined with reference to the latest data. Next, the problems concerning family, poverty, childhood and youth, old age, delinquency, disability, education and unemployment. Then basic information with regard to the welfare programs developed and maintained by the government to cope with the challenges caused by the social problems is presented. The study contributes significantly to the literature in that it depicts the country profile of the social work services in Australia, paving the way for cross-cultural comparative analyses for the problem areas and suggested services to eliminate the problems in social work.

Keywords: Australia; Areas of Social Work; Social Problems, Social Programs and Practices

1. GİRİŞ

Sosyal hizmet disiplini tarihsel süreçte, zamanının sosyo-politik ve ekonomik koşullarından etkilenmiştir. Bu koşullar sosyal hizmet mesleğinin amaçlarını, önceliklerini, hedeflerini kullanılan yöntem ve teknikleri de belirlemiştir. Bu noktada sosyal hizmet disiplini, toplum ve kültür bazında benzeşen ve farklılaşan yönleri olmakla birlikte toplumsal iyilik halini artırmayı, insan ilişkilerinde sorun çözmeyi, güçlenmeyi ve özgürleşmeyi sağlamak çabasını temsil etmektedir. Toplumların tarihi ve kültürel birikimleri, üyelerinin yaşama karşı tutumlarını, algı, anlayış ve davranış kalıplarını şekillendiren önemli etmenler arasında sayılabilir. Dolayısıyla, bireyin toplumsal yaşamda yerini alırken karşılaştığı sorunların ve bu sorunlara mikro ve makro düzeyde sağlanan çözümlerin kimi kültür-bağımsız (evrensel) iken kimi kültüre özgüdür.

Kültürlerin sosyal yapılarının, sosyal hizmetin müdahale alanlarına giren temel problemlerinin ve sorulara çözüm üretmeye dönük program ve uygulamaların betimlenmesi sosyal hizmet alanına pek çok açıdan katkı sağlayacaktır. Bunlardan birkaçı şu şekilde ifade edilebilir. Farklı kültürlerin toplumsal yapılarının ve sosyal hizmet alanlarının incelenmesi yoluyla; kültürler arası benzeşen problem alanlarının içeriklerinin incelenmesi imkânı ortaya

çıkar; kültürler arası farklılıklar tespit edilebilir ve yaşanan sosyal sorunlara ve sorun çözme yollarına yönelik karşılaştırmalı analizlere zemin hazırlanabilir.

Bu noktada çalışmanın amacı; sosyal hizmet mesleğinin icra edildiği Avustralya’da sosyal hizmet alanları açısından yaşanan güncel sorunların ve bu sorunları çözmeye yönelik sunulan program ve uygulamaların genel bir profilini çizmektir. Bu bağlamda, Avustralya’nın sosyo-demografik yapısı güncel veriler ışında kısaca değerlendirilmiştir. Sonrasında sosyal hizmet alanları açısından aile, yoksulluk, çocukluk ve gençlik, yaşlılık, suçluluk, engellilik, eğitim ve işsizlik durumları yine güncel verilerle ele alınmıştır. Ayrıca bu sorunlarla baş etme yolunda devletin sunduğu temel programlar konusunda bilgiler verilmiştir. Çalışma, ülke bazında sosyal hizmetin genel olarak profilini çizmesi açısından önemli katkılar sunmaktadır.

2. SOSYAL YAPI

Avustralya’da istatistiksel verileri toplama ve işlemeden sorumlu olan Avustralya İstatistik Bürosu’nun güncel 2018 yılı verilerine göre, 31 Aralık 2018 itibarıyla Avustralya’nın nüfusu 25.180.200 olmuştur. Nüfusun 8.046.100 sayısı ile en yoğun bölgesi New South Wales’ dir. Sonrasında sırasıyla Victoria (6.526.400), Queensland (5. 052.800), South Australia (1.742.700), Western Australia (2.606.300), Tasmania (531.500), Northern Territory (245.900) ve Australian Capital Territory (423.800) gelmektedir. Çoğu gelişmiş ülke gibi, Avustralya’nın nüfusu da düşük doğurganlık ve artan yaşam beklentisinin bir sonucu olarak yaşlanmaktadır. Bu durum, daha az sayıda çocuk (15 yaş altı) ve daha fazla 65 yaş ve üstü birey sayısı ile sonuçlanmaktadır. 1998 ve 2018 arasındaki 20 yıl boyunca, 65 yaş ve üstü nüfusun oranı % 12,2’den % 15,7’ye yükselmiştir. Bu grubun önümüzdeki on yıl içinde daha hızlı artacağı tahmin edilmektedir. Avustralya’da büyük başkentler için cinsiyet oranı 100 kadın başına düşen erkek sayısı 98,3’dür. Bu durumun tek istisnası erkeklerin sayıca üstün olduğu Avustralya’nın kuzey sahilinde yer alan Darwin şehridir (ABS, 2019).

Avustralya’da 300’den fazla ayrı dilin konuşulduğu tahmin edilmektedir. Nüfusun beşte birinden fazlası yaklaşık % 21’i İngilizce konuşmaktadır. İngilizceden sonra sırasıyla Çince, İtalyanca, Arapça, Hintçe ve İspanyolca en çok konuşulan diller arasındadır (ABS, 2016).

Avustralya, yüksek derecede dini özgürlük ve dini çeşitliliğe sahip bir ülkedir. Her ne kadar devlet ve dini kurumlar birbirlerinden ayrı tutulmaya çalışılsa da dini kurumlar toplumda büyük bir role sahiptir. Bir çok ilkokul, orta okul, hastane, yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezleri ve yardım kuruluşları dini kurumların mülkiyeti ve finansmanı altında yer

almaktadır. Bireylerin dinlerine göre yapılan sınıflandırmada % 52,1 ile Hristiyanlık en büyük dini kategoriye oluşturmıştır. Bunu İslam % 2,6, Budizm % 2,4, Hinduizm % 1,9, Sihizm % 0,5 ve Yahudilik % 0,4 oranlarla izlenmektedir. Nüfusun % 30,1 ise “no religion” olarak ifade edilen ateist, agnostik ve diğer inanç çeşitlerine sahip bireyler oluşturmaktadır (Cultural Atlas, 2016).

Avustralya’nın hükümet sistemi liberal demokratik geleneğe dayanmaktadır. Kurumları ve uygulamalarıyla İngiliz ve Kuzey Amerika modellerini yansıtmakla birlikte kendine has bir yapıya sahiptir. Avustralya Anayasası, hükümetin kural ve sorumluluklarını ortaya koymakta ve yasama, yürütme, yargı organlarının yetkilerini belirlemektedir. Yasa yapma yetkisini elinde bulunduran yasama organı parlamentoyu içermektedir. Yürütme organı yasama organının çıkarttığı yasaları yürütmektedir. Yargı organı ise mahkemelerin kurulmasını ve hâkimlerin atanmasını sağlamaktadır. Avustralya, anayasal monarşi olarak bilinmektedir. Federal parlamenter demokrasiyle yönetilen Avustralya, Birleşik Krallık Kraliçesi II. Elizabeth, Genel Vali Sir Peter Cosgrove tarafından temsil edilmektedir. Federal Parlamento iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım 150 üyeli Temsilciler Meclisi’dir. İkinci kısım ise 76 üyeli Senato’dur. Mevzuatın yasalaşmadan önce her iki kısım tarafından onaylanması gerekmektedir. Federal Hükümet tarafından yönetilmeyen yerlerde Eyalet ve Bölge Hükümetleri sorumludur. Avustralya, altı eyalet (Yeni Güney Galler, Viktorya, Batı Avustralya, Güney Avustralya, Queensland, Tazmany) ve iki bölgeye (Australian Capital Territory ve Northern Territory) ayrılmıştır. Her Eyalet ve Bölge’nin kendi Parlamentosu ve kendi Anayasası bulunmakla birlikte ulusal anayasaya tabidirler. Eyalet ve Bölge hükümetleri; halk sağlığı, eğitim, yollar, kamu arazilerinin kullanımı, polis, yangın, ambulans hizmetleri ve kendi Eyaletlerinde veya Bölgelerinde yerel yönetimlerden sorumludur (Parliament of Australia, 2019).

Sosyal refah hizmetleri Avusturalya hükümeti için önemli bir yere karşılık gelmektedir. Hükümet genel olarak refahı artırmak için giderek daha kapsamlı politika ve programlara yönelmektedir. Refah hizmetleri kimi zaman gelir desteği ve vergi imtiyazları olarak görülmekle birlikte politikalar ve refah programları bunun ötesine uzanmaktadır. Eğitim ve sağlık gibi evrensel hizmetler; barınma, istihdam, engellilik, yaşlı bakımı desteği gibi spesifik hizmetler birey, aile ve toplum refahında kritik öneme sahip olmaktadır. Avustralya’da refah hizmetleri genellikle toplum hizmetleri olarak adlandırılmaktadır. Refah hizmetleri; hassas bireylere ve geniş bir açıdan yaşları, sosyal koşulları ve ekonomik durumları farklı olan birey

ve ailelere sunulmaktadır. Hizmetler birey ve ailelere doğrudan ve dolaylı yollarla sağlanmaktadır. Örneğin; hizmetlere erişime yardımcı olan topluluk ağlarının oluşumunun desteklenmesi birey ve ailelere dolaylı hizmet sunulmasıdır. Bu hizmetleri finanse edilmesi ve yönetilmesi sorumluluğu temel olarak Federal hükümet, Eyalet ve Bölge hükümetlerine ait olmakla birlikte hizmetlerin sunumu için yapılan düzenlemelerde devlet dışı kuruluşlar veya STK'lar aktif görev almaktadırlar (AIWS, 2017).

3. SOSYAL HİZMET ALANLARI AÇISINDAN ÖNEMLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜME YÖNELİK UYGULAMALAR

Avustralya'da sosyal hizmet alanları açısından bakıldığında; aile, yoksulluk, çocukluk ve gençlik, yaşlılık, suçluluk, engellilik ve eğitim durumları toplumların işleyişinde önem arz etmektedir. Bu bölümde her bir alana ilişkin değerlendirmeler ayrı ayrı ele alınmıştır.

3.1.Aile

Avusturalya İstatistik Bürosu (ABS) 2016 yılı itibariyle Avustralya'da 6,7 milyondan fazla aile bulunduğunu raporlamıştır. Veriler çocuklu çiftler, çocuksuz çiftler, tek ebeveynli aileler (erkek veya kadın ebeveyn) ve diğer aile formları (örneğin; yetişkin kardeşlerin bir arada yaşaması) olarak sınıflandırılmıştır. Çocuklu çiftler tüm ailelerin % 44'den biraz daha az kısmını, çocuksuz çiftler tüm ailelerin % 38- % 39'unu ve tek ebeveynli (kadın) aileler tüm ailelerin % 13'ü oluşturmaktadır. Tek ebeveynli ailelerin ise % 80- % 82'si kadın ebeveynin olduğu aileler oluşturmaktadır (ABS, 2016).

Avusturalya'da evlilik oranlarına bakıldığında, 2017 yılında Avustralya nüfusu 1970 yılının neredeyse iki katı olmasına rağmen 2017 (116,066) evli çiftlerin sayısı 1970 (116,066) yılından düşük olduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu yıllar arasında kadınlarda ve erkeklerde ortalama evlilik yaşındaki değişimler dikkat çekmektedir. 1971 yılında kadınlarda 21,1 olan ortalama evlilik yaşı 2017 yılında 28,8 olmuştur. Erkeklerin ortalama evlilik yaşı ise 23,4'den 30,4'e yükselmiştir. 1970'de evlenmeden önce birlikte yaşayan çiftlerin oranı %16 iken 2017 yılında bu oran %81'e yükselmiştir (AIFS, 2017).

Birçok batı ülkesinde olduğu gibi Avustralya toplumunda da ayrılma ve boşanma sebebiyle evliliklerin dağılması görülmektedir (Hewitt, Baxter ve Western, 2005). Avustralya'da 1000 kişi başına düşen orana geniş bir yelpazeden bakıldığında, 1960' dan itibaren yükseldiği, 1976'da zirveye ulaştığı ve 1976'dan 2017'ye kadar ise boşanma oranlarında bir düşüş olduğu

söylenabilir. Yaşlara göre boşanma oranlarına bakıldığında her iki cinsiyet için de boşanma oranının en yüksek olduğu yaşlar 25- 29 yaş arası ve 40'lı yılların sonudur. 55 yaşından sonra çiftlerin boşanma oranları giderek düşmektedir (AIFS, 2017).

FRSA (Family and Relationship Services Australia), Avustralya genelinde 650'den fazla bölgede faaliyet gösteren ailelere destek ve hizmet sağlayıcısı ulusal bir kurumdur. Ailelere birçok konuda pratik destek sağlamak ve ailelerin değişen ihtiyaçlarını anlamak için uzmanlıklardan yararlanmaktadır. Aileye sunulan destek ve hizmetler temelde aile hukuk hizmetleri, çocuk- ebeveynlik hizmetleri ve yetişkin uzman destek hizmetleri olmak üzere üç başlık altında sunulmaktadır. Aile hukuk hizmetlerinde; aile ilişkileri merkezleri, ebeveynleri ayrılan çocuklara ayrılma sonrası destekleme programları, aile uyuşmazlık çözüm programları, aile ilişkileri tavsiye hattı ve aile hukuku danışmanlığı yer almaktadır. Çocuk ve ebeveynlik hizmetleri ise çocuk- ebeveyn desteği, yoğun aile destek hizmetleri ve çocuğu desteklemeye yönelik hizmetlerden oluşmaktadır. Yetişkin uzman destek hizmetlerinde; evlat edinme hizmetleri, ülkelerarası evlat edinme hizmetleri ve hizmetlerin bulunması-bağlantıların kurulmasına yönelik aracılık hizmetleri yer almaktadır. Bu üç başlığın dışında; ayrılma sonrası ebeveynlik programları, aile içi şiddeti önleme hizmetleri (şiddetin çocuklar üzerindeki etkisi ve erkeklerin davranış değiştirme programlarını da kapsayan), erkeklere yönelik hizmetler, gençlik hizmetleri, yaşlı bireylere yönelik hizmetler, uyuşturucu ve alkol bağımlılık hizmetleri ve ruh sağlığı hizmetleri yer almaktadır (FRSA, 2016). Ayrıca, sektörler arasında iş birliğini sağlamaya yönelik hizmetler de sunmaktadır (FRSA, 2019).

3.2.Yoksulluk

Sosyal hizmet açısından bir diğer önemli hizmet alanı yoksulluktur. ACOSS (Australian Council of Social Service) 2016'da Avustralya'da yoksulluğun yaklaşık 2,9 milyon kişi veya uluslararası kabul edilen yoksulluk sınırının altında yaşayan insanların % 13,3 oranında büyüdüğünü raporlamıştır. Ayrıca, rapora göre 731.000 yoksul çocuk olduğu ve 15 yaşın altındaki çocukların % 17,5'inin yoksulluk içinde olduğu tahmin edilmektedir. ACOSS'un 2018 yılındaki raporunda ise milyonlarca insanın yoksulluk sınırının altında yaşadığı belirtilmiştir. Avustralya'da yoksulluk sınırı bekâr yetişkinler için haftada \$433, çocuklu aileler için \$909 olarak belirlenmiştir. (ACOSS, 2018). Yoksulluk içinde yaşama olasılığı en fazla olan gruplar, kadınlar, bekâr ebeveynler, yerli Avustralyalılar ve işsizler olarak tanımlanmıştır. Cinsiyet, yaş, etnik köken, yer, aile tipi, işgücü piyasasına katılım gibi

etkenler farklılık gösterse de dışlanma ve fırsat eksikliği yoksulluğun ortak noktasını oluşturmaktadır (Baum ve Duvnjak, 2013 s.13-16).

TFEU (Treaty on the Functioning of the European Union)'nın 151. Maddesi “istihdamın teşvik edilmesinin; yaşam ve çalışma koşullarının, sosyal korumanın, yönetim ve personel arasındaki diyalogun iyileştirilmesinin ve yüksek istihdamın sürekliliğini sağlamak için insan kaynaklarının geliştirilmesinin” AB'nin ortak hedefi olduğuna vurgu yapmıştır (Parlamento Europeo, 2019). Bir OECD üyesi olan Avustralya devleti de bu noktada benzerlik göstermektedir ve sosyal yardım uygulamalarında “öncelikle iş” vurgusuyla kendisi hissettirmektedir. Bu yaklaşımın temelleri; çalışmak isteyenler için piyasada yeterince iş imkânı vardır ve ne seviyede olursa olsun bir işe başlayan kişi eninde sonunda işinde ilerleyebilir şeklindedir. Sosyal yardımlardan yararlananlarla ilgili sorun yardımları bırakıp çalışmaya başlamak için yeterli motivasyon ve teşvikin olmamasıdır. Yapılan uygulamalar sosyal yardımdan yararlanan bireylerin işe geçişinin mümkün olduğunu göstermektedir (Kaya, 2009) ve yoksullukla ilgili politikalar refah ödemeleri ve toplu konut- kiralama desteği başlıkları altında toplanmaktadır.

3.3.Çocuk ve Gençlik

Çocuk ve gençlik sorunları Avustralya'da diğer önemli bir sosyal hizmet alanını oluşturmaktadır. Çoğu gelişmiş ülke gibi, Avustralya'nın nüfusu da düşük doğurganlık oranı ve artan yaşam beklentisinin sonucu olarak yaşlanmaktadır. Dolayısıyla 15 yaş altı çocuk sayısı azalırken 65 yaş ve üstü bireylerin sayısı giderek artmaktadır. 1998 ve 2018 arasındaki 20 yılda, çocukların oranı toplam nüfusun% 21'inden % 18,8' ine düşmüştür (ABS, 2018). Diğer pek çok ülkede olduğu gibi Avustralya'da da çocuk alanında en önemli sorunların başında istismar ve ihmal gelmektedir. Çocuk koruma istatistikleri; fiziksel istismar, cinsel istismar, duygusal istismar ve ihmale ilişkin yapılan araştırmaları, bildirimleri ve doğrulanan bildirim sayılarını raporlamaktadır. Veriler, yalnızca çocuk hizmet birimleriyle iletişim kuran kişilerden elde edildiğinden toplum içerisinde çocuğa karşı ihmal ve istismar oranını tam yansıtmamaktadır. 2011- 2012 döneminde çocuğa karşı; duygusal istismarın olduğu 17.600, fiziksel istismarın olduğu 9.900, cinsel istismarın olduğu 5.800 ve ihmalin olduğu 15.000 kanıtlanmış iddia bulunmaktadır (AIFS, 2012).

Avustralya hükümeti; çocuk koruma ajansları, uzman aile destek hizmetleri, aile danışmanlığı hizmetleri, koruyucu bakım, evde bakım, çocuk komisyonları, adli ve ıslah hizmetleri, hastane

ve halk sağlığı hizmetleri, ortak soruşturma ekipleri, çocuk refahı birimleri, evlat edinme birimleri ile çocuk koruma alanında yer almaktadır (AASW, 2015). Çocuk koruma alanında çalışan sosyal çalışmacıların; ailesi ve toplumu bağlamında çocuk, çocuklara ve ailelerine yönelik sosyal politikalar, yasal süreçler, hizmetler ve çocuklar- ailelerine yönelik sosyal hizmet uygulamaları hakkında bilgi ve beceriye sahip olmaları beklenmektedir (AASW, 2013). Avustralya’da çeşitli programlar, hizmetler ve ödemeler yoluyla aile ve çocuklar desteklenmektedir. Ebeveynlere çocuk büyötmekte yardımcı olmak için çeşitli hibe ve fonlarla destek sağlanmaktadır. “Paid Parental Leave Scheme” programı, çalışan annelerin yeni doğan bebekleri ya da evlat edindikleri çocukları ile yaşamın ilk önemli aylarında evde kalmaları ve birlikte vakit geçirmeleri noktasında finansal güvenlik sağlamaktadır. “Dad and Partner Pay” programı, babaların ilk iki hafta yeni doğan bebeklerin yanında olarak anneye destek olması sağlamaktadır. Bunlarla birlikte çocuk yetiştirmenin maliyeti yardımcı olmak için “Family Tax Benefit” ödemeleri yapılmaktadır (DSS, 2019).

3.4.Yaşlılık

Bireyin “yaşlı” olarak sınıflandırılması kronolojik, tıbbı ve kültürel olarak göreceli bir kavramdır (ALRC, 2017). Avustralya İstatistik Bürosu 65 yaşın üzerindeki bireyleri “yaşlı” olarak sınıflandırmaktadır (ABS, 2018). Avustralya’da 65 yaş üstü yaşlı nüfusun giderek arttığını ve 2017 yılında 65 yaş ve üzeri nüfusun % 15’ini oluşturan 3,8 milyon Avustralyalı olduğunu rapor etmiştir. Aynı raporda Avustralyalı yaşlı nüfusun, 2057 yılına kadar 8,8 milyona yükselerek nüfusun % 22’lik bir kısmını; 2097 yılı itibariyle ise 12,8 milyon kişi ile nüfusun % 25’lik bölümünü oluşturması beklendiği belirtilmiştir. Raporda, 2017 yılında, yaşlı insanların yarısından fazlasının (% 57 veya 2,2 milyon) 65-74 yaşında olduğu, üçte birinin 75-84 yaşında (% 30 veya 1,2 milyon) ve % 13’ü 85 yaşında (497.000) olduğu ve bu oranların tersine bir şekilde artacağı (85 yaş ve üstü kişilerin oranı artarken 65-74 yaş arası kişilerin oranının azalacağı) bildirilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında ise, 65-84 yaş aralığındaki yaşlı bireylerin neredeyse yarısının kadın olduğu görölmektedir (AIHW, 2018). Avustralyalılar için yaşam beklentisi 20. yüzyılın başlarından bu yana önemli ölçüde artmıştır. 2013- 2015 döneminde erkekler için doğumda beklenen yaşam süresi 80,4 iken kadınlarda 84,5’dir (ALRC, 2017). Dolayısıyla Avustralya’nın nüfusunun artan yaşam beklentisi ve düşük doğurganlık seviyelerinin birleşimi sonucu yaşlanmakta olduğu raporlarda belirtilmektedir (Commonwealth of Australia, 2015).

85 yaş ve üstü yaşlı bireyler 65- 84 yaşları arasındaki yaşlı bireylere göre daha fazla yardıma ve bakıma ihtiyaç duymaktadırlar. Bilişsel ve duygusal görevlerde yardım gereksinimi 85 yaş ve üstü Avustralyalılar için % 28 iken 65-84 yaş arası için % 7'dir. 85 yaş ve üstü Avustralyalıların % 59'u sağlık bakımı konusunda yardıma ihtiyaç duyarken 65-84 yaş arası Avustralyalıların % 20'si ihtiyaç duymaktadır (AIHW, 2018). Yaşlı bireylerin çoğu aile yanında yaşarken %5,2'si bakım evinde kalmaktadır. %26,8 ise yalnız yaşamaktadır (ABS, 2015). Tüm ülkelerde olduğu gibi bazı yaşlı bireylerin ek bakım ve destek almaları gerekmektedir. Avustralya da bu bakım ve desteğin çoğunluğu gayri resmi bakıcılar tarafından sağlanmaktadır. Resmi yaşlı bakım hizmetleri ise gerek yaşlı bireylerin evlerinde gerekse kurumlarda sağlanmaktadır. Birincil bakıcıların büyük çoğunluğu yaşlı bireylerin eşleri ya da partnerlerinden oluşmaktadır (Productivity Commission, 2011).

Yaşlı bireylerin sorunları ile ilgili Avustralya hükümetinin aldığı çeşitli önlemler ve yürüttüğü programlar mevcuttur. Yaşlı Bakımım (My Aged Care), Avustralya'daki yaşlı bakım sisteminin merkezi noktalarından birisidir. Yaşlı Bakımım; yaşlı bireylerin, ailelerinin ve bakıcılarının yaşlanma ve yaşlı bakımı ile ilgili bilgilere ulaşmalarını, ihtiyaç tespitlerinin yapılmasını, hizmet erişimini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Commonwealth Home Support Programme (CHSP), yaşlı bireylerin kendi evlerinde ve toplum içerisinde daha uzun süre bağımsız olarak bulunmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu noktada yaşlı bireylere giriş düzeyinde evde destek sağlamaktadır. Bunlara birlikte yaşlı bireylere, evde bakım ve esnek bakım programları sunulmaktadır. Yaşlı bakımı değerlendirme programı ve yaşlı bakımına yönelik eğitim, öğretim ve mesleki yönden işgücü destekleme programlarıyla sunulan hizmetlerin niteliği artırılmaya çalışılmaktadır (Ageing and Aged Care, 2019).

3.5. Suç

Suç ve suçluluk her toplumda sosyal hizmetin incelediği ve çözümler üretmeye çalıştığı önemli alanlardan birisidir. 2016–2017'de Avustralya'da polis tarafından yakalanan 413.894 suçlu birey bulunmaktadır. 2015- 2016 yıllarıyla kıyaslandığında bu veri %1 (4. 458)' lik bir düşüşü göstermektedir ve Avustralya'nın ulusal suç oranı 100.000 kişi başına 1.949 suçlu birey olarak belirlenmiştir (ABS, 2017). En yaygın suçlar; yasa dışı uyuşturucu suçları (% 20 ve ya 81, 160 suçlu birey), yaralamaya sebep olan eylemler (% 19 veya 78,421 suçlu), hırsızlık (% 19 veya 78,093 suçlu), asayiş suçları (% 15 veya 61,198 suçlu) ve adalete karşı işlenen suçlar (% 6 ya da 26.065 suçlu) olmak üzere beş başlık altında toplanmıştır (ABS, 2017). Australian Institute of Criminology suçları, aile içi şiddet suçları, çocuk sömürü

malzemesi yayma ve görüntüleme suçları (genellikle internet üzerinden yayılan ve çocukların cinsel tacize uğrama görüntülerini içeren materyallerdir), gençlik suçları, ulus ötesi ciddi ve organize suçlar ve yasa dışı uyuşturucu suçları başlıkları altında raporlamıştır (AIC, 2019).

Australian Crime Prevention Council; ceza adalet sisteminin şubelerinin, mahkemelerin, hapishanelerin, akıl sağlığı hizmetlerinin de içerisinde yer aldığı geniş bir alanı temsil eden bireyler ve kuruluşlar tarafından oluşturulmuş gönüllü bir birliktir. ACPC suçun önlenmesine yardımcı olmak, vatandaşların suçun önlenmesine katılımını teşvik etmek, suç önlemeye yönelik tartışmaların yapıldığı forumlar hazırlamak ve suçun önlenmesi için uygun olan yöntemler hakkında farkındalık sağlamayı hedeflemektedir (ACPC, 2019). Günümüzde suç önleme, geleneksel devlet yaptırımlı ceza ve sosyal kontrol biçimlerinin ötesine geçerek birçok kurum ve kuruluş tarafından ele alınan bir konu haline gelmiştir. Avustralya'da her bölgede polis, ceza adalet sistemi, eğitim, planlama ve çocuk koruma suç önleme uygulamalarının temel sorumluluğu üstlenmektedir (Ford, 2014). Suç önlemeye yönelik “Neighbourhood Watch Programs” bir süredir uygulanmaktadır. Bu programlar ile önlenabilir suç oluşumunu azaltmak, polise bildirilen suç sayısını artırmak, hane güvenliğini artırmak ve yerel polis ile toplum arasında daha iyi bir ilişki geliştirmek amaçlanmaktadır. (NHW, 2019).

“Crime Prevention through Environmental Design” diğer bir programdır. Bu program disiplinlerarası bir yaklaşımı benimseyerek, şehir planlama ve tasarımının suçu önlemeye yönelik yapılması gerektiğini savunmaktadır (AIC, 2019). Diğer bir program, iş yerinde, evde ve toplumda kadına yönelik şiddeti önlemeyi amaçlayan “We Need to Talk” dur. İş yerinde kadına yönelik şiddetin etkileri ve yaygınlığını ilişkin eğitim ve öğretimi, evde danışmanlık hizmetlerini ve toplumda istihdam imkanı yaratmakta dahil olmak üzere bir dizi faaliyet alanını içermektedir (City of Melbourne, 2013). “Keeping Me Safe” programı ise, öğretmenlerin ve polislerin çocuk koruma alanında birlikte çalışmasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Çocukların, toplumda içerisinde güvenli yetişkinleri ve güvenli bölgeleri belirleyebilmelerini sağlamayı hedeflemektedir (NSW Police, 2006).

3.6.Engellilik

Avustralya’da engellilik önemli bir toplumsal sorun alanıdır. Nüfusun % 18 ‘i yaklaşık 4 milyondan fazla birey bir tür engelle hayatını sürdürmektedir. Kadınların % 18,6’sı erkeklerin ise % 18’i engellidir (ABS, 2015). Engelli görülme oranına yaşa göre bakıldığında, 65 yaşın altındaki sekiz bireyden biri (% 13) bir engele sahipken 65 yaş ve üzeri bireyler için bu oran

% 51 yükselmektedir. Dolayısıyla yaşla birlikte engelli olarak yaşamını sürdürme olasılığı artmaktadır (AIHW, 2019; Australian Network on Disability, 2019). Kazalardan, hastalıklardan ya da genetik bozukluklardan kaynaklanan birçok çeşit engellilik türü bulunmaktadır. Avusturya’da her beş bireyden biri (% 22) zihinsel veya davranışsal bir engelle sahiptir. Zihinsel ve davranışsal bozukluğu olan bireylerin % 6,3 zihinsel veya gelişimsel bozukluk, % 4,2 duygu durum bozukluğu ve % 2,3 demans ve alzheimer engellerine sahiptir (AIHW, 2019). Ayrıca engellilerin % 4,4 ‘ü tekerlekli sandalye kullanmakta, her altı bireyden biri işitme kaybı yaşamakta (yaklaşık olarak 300.000 işitme cihazı kullanıcı bulunmakta) ve 357.000 bireyin ise görme engeli bulunmaktadır (ABS, 2015). Engelli bireylerden % 29’u sağlık bakımı için yardıma gereksinim duyarken % 24’ü ev işleri için yardıma ihtiyaç duymaktadır (AIHW, 2019).

Engelli bireylere yönelik yürütülen hizmet başlıklarını aşağıdaki başlıklarda toplamak mümkündür:

- Günlük kişisel aktivitelere yardım hizmetleri
- Toplum, sosyal, ekonomik ve günlük yaşam aktivitelerine katılım sağlamak için ulaşım hizmetleri
- Desteklenmiş işgücü piyasasında başarılı bir şekilde iş bulmaları veya istihdamlarını sürdürmelerini sağlamak için işyeri yardımı
- Terapötik destekler
- Ev ortamında sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürmeleri için ev işleri konusunda yardım
- Ev tadilat tasarımı ve inşaatı hizmeti
- İyilik halini artıracak ekipman desteği (NDS, 2019; NDIS, 2019).

3.7.Eğitim

Avustralya’da 2018 yılı itibariyle 9,477 okulda 3,893,834 kayıtlı öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilerin % 65,7’si devlet okullarında, % 19,7’si Katolik okullarda ve % 14,6’sı bağımsız okullarda eğitim öğretim hayatına devam etmektedir (ABS, 2018). Avustralya Hükümeti 2019- 2020 yıllarında yerel okul toplum fonunu kurmak için 30. 2 milyon dolar sağlamaktadır. Bu fon ülkede yer alan devlet, Katolik ve bağımsız tüm okullara açıktır. Bunun yanı sıra, uzak bölgelerdeki ve düşük sosyo- ekonomik alanlardaki okulların sanat

eğitimlerine erişimlerini geliştirmek için 3,3 milyon dolar yatırım yapmaktadır. Bu veriler, rekabetçi bir dünya ekonomisinde, Avustralya'nın gelecekteki refahını sağlamak ve uluslararası alanda rekabet gücünü korumak için tüm öğrencilerinin yüksek kaliteli bir eğitim vermeyi öncelediğini göstermektedir. Bu noktada Avustralya hükümeti bir dizi politika ve programlar aracılığıyla aileleri desteklemektedir. Çocuğun bakımını sağlayıcılar için çocuk bakım teşvikleri, erken öğrenme ve bakım merkezleri, erken çocukluk eğitimine evrensel erişim, yerli çocuklar için İngilizce öğrenimi, okul paketleri, okul finansmanları sağlamaktadır (Department of Education, 2019). Dolayısıyla tüm çocuklar için yüksek kaliteli eğitim Avustralya toplumunun genel refahının anahtarıdır. Bu alanda okul sosyal hizmeti işlevi önemlidir. Avustralya'daki okul sosyal hizmeti tarihi 50 yıldan uzundur. Sosyal hizmet uzmanları çocuk ve gençlerin başarılı bir ilköğretim ve ortaöğretim geçirmesinde oldukça etkilidir. Ancak yüksek kaliteli eğitimin tüm çocuklar için önemi, 21. Yüzyılda Ulusal Eğitim Hedeflerinde vurgulanmış olmasına rağmen çocukların öğrenmelerini farklı şekilde etkileyen bir dizi sorun nedeniyle, bu hedeflerin etkili bir şekilde takip edilmesine zorlaşmaktadır. Bazı çocuklar, okula başlamada hazırlık eksikliği, zihinsel ve davranışsal sorunlar (depresyon, madde kötüye kullanımı ve hamilelik gibi), akranlarla olan sorunlar (akran zorbalık) veya evden ve toplumdan kaynaklanan sorunlar (çocuk istismarı, aile içi şiddet, evsizlik gibi) sebebiyle eğitim hayatı boyunca destek alması gerekmektedir. Özellikle dezavantajlı kökenlerden gelen öğrenciler (Aborijinler, mülteciler, istismara uğrayan çocuklar ve fakir ailelerin çocukları) okulda başarılarını tehlikeye atma potansiyeli barındırarak diğer öğrencilerden daha fazla risk yaşamaktadırlar (Lee, 2012).

Okul ortamlarında çalışan sosyal hizmet uzmanları okulların bu zorluklara yüzleşmesine ve öğrencilerin eğitim potansiyellerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmaktadır. Okul ortamında sosyal hizmet uzmanları; bireysel danışmanlıktan topluma katılım faaliyetlerine kadar çeşitli görevler üstlenmektedirler, öğrencilerin sosyal ve duygusal refahına odaklanmaktadır ve bireyin sosyal ortamının (örneğin aile, sınıf, okul ve toplum) güçlü yanlarını ve risklerini belirler ve çevresinde destek sistemleri oluşturmak için çevredeki önemli kişilerle birlikte çalışırlar.

Uluslararası Okul Sosyal Çalışma Ağı tarafından yapılan ankete göre, dünya çapında yaklaşık 47.000 sosyal hizmet uzmanı eğitim ortamlarında çalışıyor. Okulda sosyal hizmeti yakın zamanda başka ülkelere (örneğin, Japonya ve Güney Kore) tanıtıldı ve dünya çapında büyümeye devam ediyor. Şu anda Avustralya okullarında kaç sosyal hizmet uzmanının

çalıştığı bilinmiyor. 2006 yılında, Victoria eyaletinde yaklaşık 150 okul sosyal görevlisinin bulunduğu tahmin edilmektedir (Lee, 2012).

4. SONUÇ

Tarihsel bağlam içerisinde birçok sosyal nitelikli çalışma gibi sosyal hizmet mesleği de değişim ve dönüşümlerle tanımlanmaya çalışılmış ve yeni bağlamlara kendini uyarlamak durumunda kalmıştır. Bu uyarlanma sürecinde mesleğin tanımı, amaçları, öncelikleri, hedefleri, mevcut sorunlara ilişkin program ve uygulamaları değişmiştir. Bir sorun hakkında toplumun ortak kanaati; bu sorunun yaşam niteliğini bozduğu, önem verilen değerlere zarar verdiği veya yok etme konusunda tehdit oluşturma potansiyeli barındırdığı, bu sorunun etkisini azalmak için ivedilikle önlemler alınması ve hizmetler üretilmesi gerektiği yönünde ise sosyal sorun olarak isimlendirilmektedir. Sosyal hizmetlerin şekillenmesinde ve sunulmasında ülkelerin sosyal sorunları nasıl tanımladığı doğrudan etkili olmaktadır. Sosyal sorunların tanımlanmasında ise ülkenin politik bağlamı, ekonomisi ve sosyal bağlamı önemli olmaktadır. Dolayısıyla, sosyal hizmet mesleğinin ve sosyal hizmetlerin evrensel bir yapısı olmakla birlikte ülkelerin sosyal, ekonomik, kültürel yapılarındaki gelişmeler ve dönüşümlerden etkilenmekte ve farklı görünümeler kazanmaktadır.

Sosyal refah hizmetleri Avusturalya hükümeti için önemli bir yere karşılık gelmektedir. Hükümet refahı artırmak için giderek daha kapsamlı politika ve programlara yönelmektedir. Bu noktada da sosyal hizmet program ve uygulamaları toplumda geniş bir kesimi kapsayacak şekilde mikro, mezzo ve makro düzeylerde sunulmaktadır. Program ve uygulamaların yönetilmesi ve sorumluluğunu eşgüdümlü bir şekilde Federal hükümet, Eyalet ve Bölge hükümetleri, devlet dışı kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları tarafından sağlanmaktadır.

İlerleyen çalışmalarda, Avustralya bağlamında söz konusu sosyal sorunların daha geniş olarak ve temellerinde yer alan sebeplere dikkat çekerek ele alınması gerekmektedir. Avustralya'nın sosyal hizmetleri sunum metodolojisi genel olarak betimlenmeli ve karşılaştırmalı çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Bununla birlikte, sağlık alanında sunulan hizmetler tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet uygulamaları başlığı altında daha ayrıntılı değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

AASW. (2013). *Child Wellbeing and Protection*. AASW Position Paper.

AASW. (2015). *Scope of Social Work Practice Social Work in Child Protection*. North Melbourne.

ABS. (2015). 10 20, 2019 tarihinde Disability, Ageing and Carers, Australia: Summary of Findings: <https://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/mf/4430.0> adresinden alındı.

ABS. (2016). 10 22, 2019 tarihinde What Languages are Spoken at Home?: <https://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/Lookup/by%20Subject/2071.0~2016~Main%20Features~Cultural%20Diversity%20Article~60>. adresinden alındı.

ABS. (2018). 10 21, 2019 tarihinde Population by Age and Sex, Australia, States and Territories: <https://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/0/1CD2B1952AFC5E7ACA257298000F2E76?Open> Document. adresinden alındı.

ABS. (2018). 10 20, 2019 tarihinde Education: <https://www.abs.gov.au/Education>. adresinden alındı.

ABS. (2019). 09 17, 2019 tarihinde Population: <https://www.abs.gov.au/Population> adresinden alındı.

ACPC. (2019). 10 21, 2019 tarihinde Australian Crime Prevention Council: <https://www.acpc.org.au/index.php> adresinden alındı.

ACOSS, & UNSW Sidney. (2018). *Poverty in Australia 2018*. Sidney: Australia Council of Social Service and University of New South Wales.

Ageing and Aged Care. (2019). 10 10, 2019 tarihinde Programs: <https://agedcare.health.gov.au/programs>. adresinden alındı.

AIC (2019). *Australian Institute of Criminology Annual Report 2018–19*. Melbourne: Commonwealth of Australia.

AIFS. (2012). 10 24, 2019 tarihinde Child Abuse and Neglect Statistics: <https://aifs.gov.au/cfca/publications/child-abuse-and-neglect-statistics> adresinden alındı.

AIFS. (2017). 10 19, 2019 tarihinde Marriage Rates in Australia: <https://aifs.gov.au/facts-and-figures/marriage-rates-australia> adresinden alındı.

AIFS. (2017). 10 19, 2019 tarihinde Divorce Rates in Australia: <https://aifs.gov.au/facts-and-figures/marriage-rates-australia> adresinden alındı.

AIHW. (2017). *Australia's Welfare 2017*. Canberra: Australia Institute of Health and Welfare.

AIWS. (2018). *Australia's Health 2018 Report*. Australia Institute of Health and Welfare.

ALRC. (2017). 10 20, 2019 tarihinde Who are Older Australia?: <https://www.alrc.gov.au/publication/elder-abuse-a-national-legal-response-alrc-report-131/2-concepts-and-context-2/who-are-older-australians/> adresinden alındı.

Australia Government Department of Social Work. (2019). 10 24, 2019 tarihinde Families and Children: <https://www.dss.gov.au/our-responsibilities/families-and-children/benefits-payments> adresinden alındı.

Australian Government Department of Education (2019). 11 22, 2019 tarihinde Budget 2019-20: Delivering better education and training outcomes for all Australians: <https://www.education.gov.au/budget-2019-20> adresinden alındı.

Australia Institute of Health and Welfare. (2018). 10 15, 2019 tarihinde Older Australia at a Glance: <https://www.aihw.gov.au/reports/older-people/older-australia-at-a-glance> adresinden alındı.

Australia Network on Disability. (2019). 10 10, 2019 tarihinde Disability Statistics: <https://www.and.org.au/pages/disability-statistics.html> adresinden alındı.

Australian Network on Disability. (2019). 10 10, 2019 tarihinde Who we are?: <https://www.and.org.au/pages/who-we-are.html> adresinden alındı.

Baum, F., & Duvnjak, A. (2013). The Politics of Poverty in Australia. *Social Alternatives*, 32(1), 12- 19.

City of Melbourne (2013). *Preventing Violence Against Women Strategy 2013- 16*. Melbourne.

Commonwealth of Australia. (2015). *2015 Intergenerational Report Australia in 2055*.

Ford, S. (2014). Some Crime Prevention Programs in Australia: A Snapshot, Benefits of Crime Prevention Article. 1- 11.

FRSA. (2016). 10 20, 2019 tarihinde About FRSA: https://frsa.org.au/wp-content/uploads/2018/10/18121_About-FRSA-Final-IMP.pdf adresinden alındı.

FRSA. (2019). 10 15, 2019 tarihinde How We Represent Our Members: <https://frsa.org.au/how-we-represent-our-members/> adresinden alındı.

Hewitt, B., Baxter, J., & Western , M. (2005). Marriage Breakdown in Australia: The Social Correlates of Separation and Divorce. *Journal of Sociology*, 41(2), 163- 183.

ICA. (2019). 10 21, 2019 tarihinde Welcome to the ICA: <http://www.cpted.net/> adresinden alındı.

Kaya, E. (2009). *Yoksullukla Mücadelede Avrupa'nın ve Türkiye'nin Sosyal Yardım Modeli* . T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Sosyal Yardım Uzmanlık Tezi, Ankara.

Lee, J. S. (2012). School social work in Australia. *Austarian Social Work*, 65(4), 1- 19.

NDIS. (2019). 10 10, 2019 tarihinde How the NDIS works?: <https://www.ndis.gov.au/understanding/how-ndis-works> adresinden alındı.

NDS. (2019). 10 10, 2019 tarihinde Service Quality: <https://www.nds.org.au/service-quality> adresinden alındı.

NHW. (2019). 10 20, 2019 tarihinde About Neighbourhood Watch Australia: <https://nhwa.com.au/about/> adresinden alındı.

NSW Police. (2006). 10 21, 2019 tarihinde Keeping Me Safe Resource Kit: https://www.police.nsw.gov.au/__data/assets/pdf_file/0008/107936/resource_kit_keeping_me_safe.pdf adresinden alındı.

Parliament of Australia. (2019). 10 20, 2019 tarihinde Parliament and Government: https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Work_of_the_Parliament/Forming_and_Governing_a_Nation/parl adresinden alındı.

Parlamento Europeo. (2019). 11 19, 2019 Social and Employment Policy: General Principles : www.europarl.europa.eu/factsheets/en adresinden alınmıştır

Productivity Commission. (2011). *Caring for Older Australians*.